

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/116/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8313213206
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8313213206.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci žalobcu PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zast. Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, Bratislava, proti žalovanej Q. N., nar. XX. X. XXXX, W. XXXX/X, V., za účasti vedľajších účastníkov na strane žalovanej 1. 1. VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, zast. JUDr. Patrikom Podhorským, advokátom, Bratislava, Zámocká 36 a 2. Združenie spotrebiteľov Slovenska, o. z., IČO: 42 309 166, so sídlom Banská Bystrica, Janka Kráľa 7, zastúpený Mgr. Henrichom Schindlerom, advokátom, Banská Bystrica, Janka Kráľa 7, o zaplatenie 265,75 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné, č. k. 5C/15/2014-47 zo dňa 25. 02. 2014 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, žalovanej a vedľajším účastníkom sa ich náhrada nepriznáva.

odôvodnenie:

Žalobca, prostredníctvom právnej zástupkyne, podal dňa 13. 9. 2013 na tunajší súd žalobu, ktorou žiadal zaviazať žalovanú na zaplatenie sumy 265,75 eur, zmluvnej pokuty vo výške 0,065% denne a úroku z omeškania vo výške 2,525% ročne tak, že tento úrok z omeškania a táto zmluvná pokuta spolu neprevýšia sumu 480 eur a odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom celková suma tohto úroku z omeškania a tejto zmluvnej pokuty dosiahne sumu 480 eur, žalobca požadoval len ročný úrok z omeškania vo výške 8,75% zo sumy 265,75 eur do zaplatenia. Súčasne žiadal žalovanú zaviazať na náhradu trov konania, pozostávajúcich zo súdneho poplatku a trov právneho zastúpenia.

Žalobu odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8300032460 zo dňa 5. 10. 2010, poskytol žalovanej úver vo výške 480 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splatiť spolu s úrokom v 36tich mesačných splátkach po 27,25 eur v termínoch splatnosti dohodnutých v zmluve. Žalovaná sa dostala do omeškania s úhradou splátok úveru už pri splátke č. 8 a napokon zaplatila len sumu 715,25 eur. Preto žalobca si uplatnil svoje právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka, t.j. okamžitú splatnosť úveru z dôvodu omeškania a dlh žalovanej bol vyčíslený na sumu 265,75 eur. Táto suma je aj predmetom tohto konania.

O žalobe rozhodol Okresný súd Humenné rozsudkom č. k 5C/15/2014-47 zo dňa 25. 02. 2014 tak, že žalobu zamietol. Žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že medzi účastníkmi konania bola dňa 01. 10. 2010 uzatvorená zmluva, ktorou žalobca schválil žalovanej úver vo výške 480 Eur. Z tejto schválenej výšky úveru si žalobca ponechal odmenu vo výške 71,28 Eur za prevzatie záväzku poskytnúť žalovanej odklad splátok. V skutočnosti vyplatil žalovanej úver len vo výške 408,72 Eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splatiť pravidelnými 36 mesačnými splátkami po 27,25 Eur spolu teda 981 Eur. Uvedený úver bol žalovanej poskytnutý pri úroku 70,01 % a RPMN 65,06 %. Súd mal za to, že dojednaná výška úrokov vo výške 70,01 % ročne je v nepomere v porovnaní s priemernými úrokovými mierami úverov obchodných bánk. Priemerná úroková miera z úverov od 1 do 5 rokov v čase uzavretia zmluvy bola 12,81 % ročne. Súd prvého stupňa poukázal na spotrebiteľský charakter právneho vzťahu uzavretého medzi účastníkmi konania. Uviedol, že dohodnutá zmluvná hodnota predstavuje v percentuálnom vyjadrení výšku 70,01 % ročne a táto je niekoľkonásobne vyššia ako obvyklá priemerná výška úrokov poskytovaných v obchodných bankách pri obdobných úveroch v danom období. Z dôvodu tohto dojednania považoval súd prvého stupňa za rozporné s dobrými mravmi dojednanie o takejto zmluvnej odmene, a teda za neplatné.

V danom prípade sa nejedná o primeranú výšku odplaty (odmeny) za poskytnutie peňažnej istiny dlžníkovi a nejde o zhodnotenie, ktoré je obvyklé. Za neprimeranú a preto odporujúcu dobrým mravom je taká výška odmeny, resp. úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám ktoré uplatňujú banky pri poskytovaní obdobných úverov alebo pôžičiek. Uvedený právny názor je v zhode aj s právnym názorom už vyjadreným napríklad v rozsudku Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5Cdo/26/2011.

Dobrymi mravmi v občianskoprávných vzťahoch sa v súdnej praxi rozumie súbor spoločenských, kultúrnych a mravných pravidiel správania, ktorý je v súlade so všeobecne uznávanými vzťahmi medzi ľuďmi a mravnými princípmi spoločenského zriadenia a ktorý v historickom vývoji osvedčil istú nemennosť vystihujúcu podstatné historické tendencie, ktoré sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem.

Tiež považoval za rozporné s dobrými mravmi, ak bol dlžníkovi schválený úver 480 Eur a reálne sa do jej dispozície dostala len suma 408,72 Eur z dôvodu, že v celkovej výške schváleného úveru bola započítaná aj odmena veriteľa vo výške 71,28 Eur.

Súd prvého stupňa ďalej poukázal na to, že žalovaná na daný úver zaplatila viac ako jej bolo zo strany žalobcu poskytnuté, a keďže na jej strane nedošlo ani k bezdôvodnému obohateniu súd žalobu zamietol v celom rozsahu.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. Uviedol, že podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu na spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Toto ustanovenie súd vôbec neaplikoval. Pri posudzovaní primeranosti odplaty je nutné výšku odplaty porovnávať s poukazom na celý finančný trh, nielen na bankový sektor, ako to spravil súd. Ak by sa mala odplata porovnávať len s odplatami bánk, potom by to do zákona bolo výslovne uvedené. Údaje, z ktorých vychádzal súd prvého stupňa teda nie sú relevantné a ani správne. Pri posudzovaní primeranosti odplaty treba vychádzať z údajov, ktoré zohľadňuje situáciu na celom finančnom trhu. Toto konajúci súd nespravil. Medzi takéto údaje je možné zaradiť napr. súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úverov veriteľmi, ktoré zverejňuje Ministerstvo financií SR. V predmetnom období uzatvorenia zmluva bola podľa týchto údajov priemerná hodnota odplaty 44,86 %. Ak už súd pristúpil k porovnávaniu úrokových sadzieb, mal si vybrať relevantný porovnávací údaj ako ten, ktorý použil, pretože tieto údaje pochádzajú od subjektov, ktoré spotrebiteľské úvery poskytnú a tiež sú to subjekty, ktoré nie sú len v postavení bánk. Podľa názoru žalobcu najvhodnejšie porovnávacie údaje reflektujúce trh finančných služieb v Slovenskej republike sú preto už uvedené údaje Ministerstva financií SR. V kontexte týchto údajov za obvyklú odplatu na finančnom trhu za rovnaký úver v období uzatvorenia zmluvy by bolo možné považovať odplatu vo výške 44,86 % a nie vo výške 12,81 % ročne. A aj v súvislosti s ňou je potrebné podčiarknuť, že sa musia zohľadniť ďalšie kritériá ako spôsob zabezpečenia záväzkov a pod.. Preto nie je možné považovať závery súdu prvého

stupňa o tom, že v prípade zmluvy ide o niekoľkonásobne prekročenú úrokovú sadzbu. Ved' konajúci súd ani len nevychádzal z relevantných údajov, ktoré predpokladá zákon. Z uvedeného je zrejmé, že súd nesprávne, resp. vôbec neaplikoval uvedené ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, použil vecne nesúvisiace údaje na posúdenie výšky odplaty dohodnutej v zmluve. Ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka je svojou povahou ustanovením *lex specialis*, ktoré má aplikačnú prednosť pred všeobecným ustanovením ako sú dobré mravy, resp. ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Namietal tiež argumentáciu rozhodnutím Najvyššieho súdu SR. Dané rozhodnutie vychádza z diametrálne odlišnej skutkovej a právnej situácie, netýkalo sa ani aplikácií § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka., ani zákon č. 258/2001 Z. z., ani zákona č. 129/2010 Z. z., a teda nie je použiteľné pri posudzovaní v tejto veci. V zmysle platnej právnej úpravy odplaty bánk nie sú relevantným údajom. Samotný zákon o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom ku uzatvoreniu zmluva uvádza, že relevantné údaje o priemernej výške odplát za poskytnutie spotrebiteľského úveru sa zvereňujú na internetovej stránke Ministerstva financií SR z údajov od relevantných subjektov poskytujúcich finančné služby. Danými subjektmi sa však rozumejú nielen banky, ale všetky subjekty poskytujúce spotrebiteľské úvery. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalovaného zaviazal na zaplatenie žalovaných nárokov, alebo aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vo výroku vecne správne.

Odvolací súd sa stotožňuje s hodnotením veci súdom prvého stupňa, že dojednanie o úroku vo výške 77,01 % ročne je v rozpore s dobrými mravmi (v danom prípade ide o obchodný vzťah, takže správne ide o rozpor so zásadami poctivého obchodného styku). Takáto výška odmeny je aj podľa názoru odvolacieho súdu neprimerane vysoká a nezohľadňuje ani rizikovosť vzťahu medzi účastníkmi konania. Aj nebankové subjekty ponúkajú úvery so splatnosťou 3 roky s úrokovou sadzbou nižšou ako 30 % (napr. Cetelem, Home Credit). Aj keď je nepochybné, že nebankové spoločnosti pracujú s rizikovejšími klientmi ako banky, nie je odôvodnené až také zvýšenie úrokovej sadzby ako sa to udialo v tejto právnej veci. Ani v spotrebiteľských veciach nie je možné vylúčiť aplikáciu ust. § 3 Občianskeho zákonníka, resp. ustanovenia o rozpore právneho úkonu so zásadami poctivého obchodného styku (v súčasnosti z § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka vyplýva, že na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva).

Dohoda o výške úroku môže byť pre rozpor s dobrými mravmi neplatná aj napriek jej súladu s nariadením o maximálnej odplate za spotrebiteľské úvery.

Žalobca neuviedol žiadne relevantné argumenty vysvetľujúce, z akého dôvodu bola so žalovanou dojedaná úroková sadzba vo výške 70 % ročne. Bez takýchto dôvodov je rozhodnutie súdu prvého stupňa správne, a preto ho odvolací súd ako vecne správne potvrdil postupom podľa § 219 ods. 1 OSP.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 OSP a § 142 ods. 1 OSP. V odvolacom konaní žalobca nebol úspešný, nemá preto právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaná úspešná bola, trovy odvolacieho konania jej však nevznikli. Vedľajší účastníci na strane žalovanej nevykonali žiadne úkony, ktorého obsahom by bola podpora účastníka, na strane ktorého vystupujú, a preto nebol dôvod priznávať im náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.